

en afgørende Rolle for dem, paa hvem Byrderne hviler.

Det ærede Medlem gjorde saa nogle Bemærkninger til mig om Grundlovsændringen, hvoraf jeg forstaaer, at det ærede Medlem ikke har fattet mine Bemærkninger helt. Jeg har ikke bebudet, at Regeringen agter nu i dette Foraar at rejse en Grundlovskamp. Jeg er tværtimod ganske enig med det ærede Medlem i, at der ved den forestaaende Grundlovsrevision paa os alle ligger et Tryk, at vi alle føler Nødvendigheden af at tilvejebringe Enighed om den Grundlov, hvorunder vi skal modtage Slesvig. Denne Nødvendighed ligger som et Tryk paa dem, der ønsker mere vidtgaaende Ændringer i Grundloven, men paa den anden Side maa den jo ogsaa øve et Tryk paa dem, der ønsker saa faa Ændringer i Grundloven som muligt, saaledes at de maaske dog vil komme til at gaa indpaa nogle Ændringer af videregaaende Art. Derfor vil jeg mene, at Regeringen, naar den Tid kommer, vil fremsætte et Grundlovsforslag, som indeholder en Forespørgsel til Venstre om, hvor langt i demokratisk Retning det vil gaa, og en Forespørgsel til det konservative Folkeparti om, hvilke Indrømmelser det vil gøre Retfærdigheden, og paa dette Grundlag maa vi saa arbejde os frem til Enighed. Vi kan ikke gaa ud af denne Forhandling uden en Grundlov, som gør det muligt for Slesvigerne at træde ind i Landets Repræsentation, da selve Grundlovsrevisionens Formaal jo er at aabne dem Adgang hertil. Jeg vil derfor tro, at det vil være muligt efter en rimelig Forhandling mellem alle Partier at tilvejebringe et saadant Grundlag, at vi kan sikre os Grundlovens Gennemførelse bagefter ved Grundlovsbekræftelsesvalget og ved den forestaaende Grundlovs-Folkeafstemning. Hvad jeg med mine første Udtalelser sigtede til, var, at det, der er foregaaet i denne Rigsdagssamling mellem Folketing og Landsting, har rejst Spørgsmaalet om de to Tings Stilling overfor hinanden. Dette Spørgsmaal vil nødvendigvis kræve en Afgørelse, og hvis det ikke under Forhandlingen om Grundloven nu i Foraaret lykkes at gennemføre, hvad Folketingsflertallet maatte ønske og anser for nødvendigt, ja, saa kommer det Spørgsmaal til at henstaa, men det betyder ikke, at det henlægges. Det Spørgsmaal vil vedblive at leve i dansk Politik, indtil det er afgjort, thi Folketingsparlamentarismens fremtidige Muligheder beror paa, at det ikke skal være tænkeligt, at man kan have parlamentarisk Statsskik, hvilende paa

Folketingsflertallet, medens der samtidig er en Mulighed for Mindretallet til gennem dets Flertals Magt i det andet Ting at nægte den eneste mulige Regering de Midler til Statshusholdningens Førelse, som ikke kan undværes. Landstingets Stilling i den nye Grundlov er med Hensyn til dets Indflydelse paa det almindelige Lovgivningsarbejde tilstrækkelig stærk. Det har en udsættende Indflydelse, men hvor det drejer sig om Bevilling af de til Statshusholdningens Førelse nødvendige Midler, kan en forfatningsmæssig Tilstand ikke opretholdes, hvorved Landstinget er i Stand til, om end kun for en kortere Tid, at nægte den eneste mulige Regering de nødvendige Midler. Da Spørgsmaalet er sat paa Dagsordenen af Landstinget, vil derfor en forfatningsmæssig Forhandling herom, selv om den ikke fører til et Resultat nu i Foraaret, nødvendigvis blive fortsat, indtil denne Tilstand er afløst af en Ordning, hvorved Folketingsflertalsparlamentarismen er sikret her i Landet, og den kan kun sikres paa en af de to Maader, jeg før nævnede.

Til det ærede 7de Medlem for Aalborg Amt (Birck) skal jeg ikke gøre mange yderligere Bemærkninger. Det ærede Medlem talte om et større og mindre Flertal og mente, at Landstinget overfor et større Flertal ikke vilde optræde paa samme Maade som overfor et mindre Flertal. Jeg maa hertil sige, at siden man i Overensstemmelse med det konservative Folkepartis stærke Ønske og ogsaa stemmende med min Opfattelse af det rigtige er gaaet til at indføre Forholdstalsvalg til Folketinget, vil nødvendigvis den tidligere politiske Situation her i Landet, hvor et forholdsvist lille Flertal af Vælgerne eller maaske endogsaa et Mindretal af dem kunde give sig Udslag i et talstærkt Flertal i Folketinget, i mange Tilfælde afløses af det Forhold, der hersker for Øjeblikket her i Tinget, nemlig at Partigrupper nærmer sig hinanden i Styrke. Derfor vil der slet ikke være Mulighed for under den videre forfatningsmæssige Ordning at skelne mellem et mere eller mindre talstærkt Flertal, der kan kun regnes med Flertallet, som det er. I den Omstændighed, at et Flertal, opstaaet ved en Gruppering af to Partier, ikke er meget talstærkt, ligger for Flertallet den Nødvendighed, at det fører en Politik, som kan holde alle dets Medlemmer sammen. Der er jo Nuancer indenfor ethvert Parti, og hvis Partigrupperingen er meget talstærk, vil saadanne Nuancer kunne give sig Udslag i, at Medlemmer træder ud ved en Afstemning, uden at dette forrykker det